

Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja
Predmetna komisija za slovenščino
Predmetna komisija za matematiko
Predmetna komisija za angleščino
Predmetna komisija za nemščino
Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard
Državni izpitni center

OPISI DOSEŽKOV UČENCEV 6. RAZREDA NA NPZ 2012

Opise dosežkov učencev na nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja smo pripravili člani predmetnih komisij in sodelavci Državnega izpitnega centra. Opisi vsebujejo grafične predstavitve dosežkov vseh učencev 6. razreda in kvalitativne opise izbranih območij na lestvici dosežkov. Pri pripravi opisov smo se zgledovali po mednarodnih raziskavah znanja, kakor so PISA, TIMSS in PIRLS. Kvalitativni opisi izbranih območij omogočajo vpogled v znanja in zmožnosti, ki so jih učenci pokazali z dosežki v izbranih območjih na lestvici.

Grafične predstavitve dosežkov na nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja smo izdelali tako, da smo dosežke vseh učencev, ki so sodelovali na nacionalnem preverjanju znanja iz danega predmeta, razvrstili od najnižjega do najvišjega, nato pa smo z višino stolpca prikazali število učencev z danim dosežkom. Na naslednjih straneh so tako predstavljeni letošnji dosežki učencev pri slovenščini, angleščini, nemščini, matematiki, slovenščini (NIS) in matematiki (NIS). Dosežki so predstavljeni v odstotnih točkah, s piko pa je označen povprečni dosežek vseh učencev.

Na vsaki grafični predstavitvi dosežkov učencev so s posebno barvo označena štiri območja: zeleno, rumeno, rdeče in modro.

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo spodnje četrtine dosežkov (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 20. in 30. kvantilom.)

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo med polovicama dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 45. in 55. kvantilom.)

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki med 70. in 80. kvantilom.)

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v zgornji desetini dosežkov. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov. (V statističnem žargonu pravimo, da so to dosežki nad 90. kvantilom.)

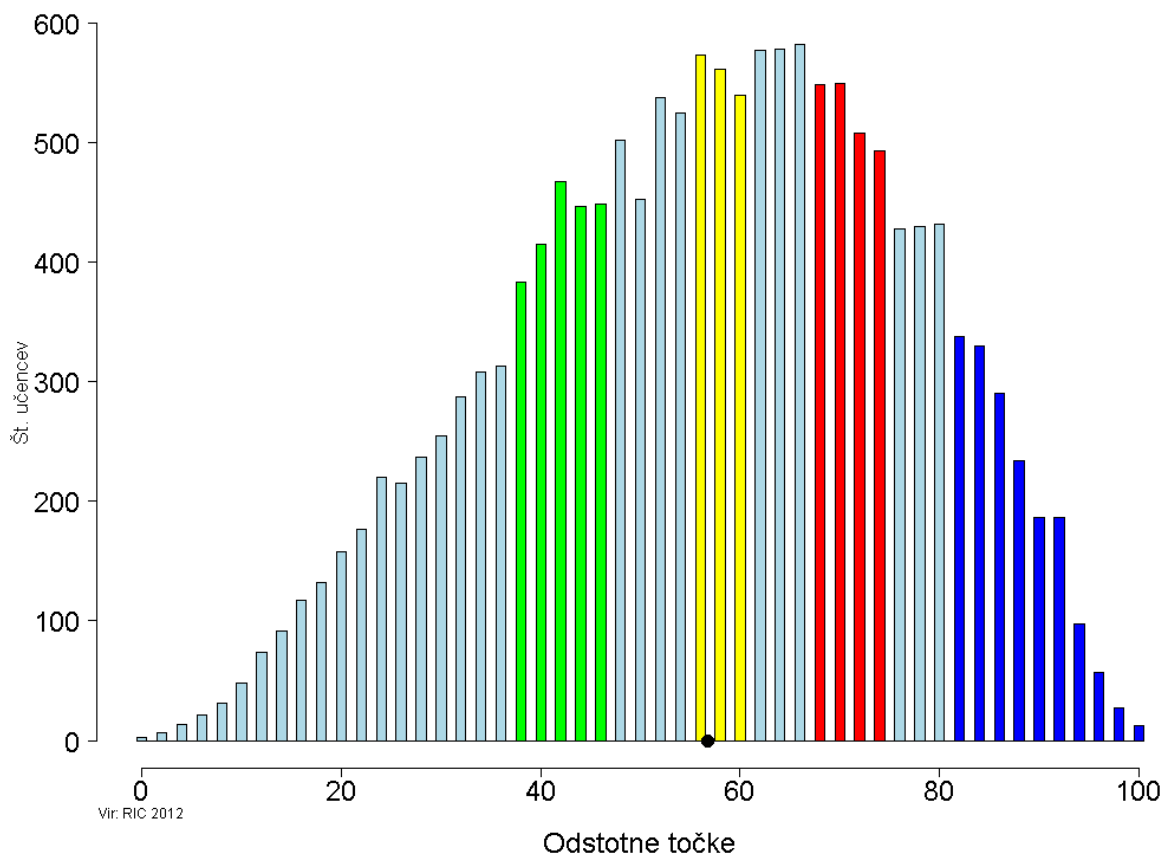
Za vsako od navedenih območij smo določili naloge, ki so jih učenci reševali uspešno. Uspešnost reševanja pomeni, da je dano nalogo pravilno rešilo vsaj 65 % učencev z dosežki v danem območju (tako določajo uspešnost tudi v mednarodnih raziskavah znanja). To v splošnem pomeni, da so učenci z višjimi dosežki uspešno reševali tudi naloge iz nižjih območij (znanje namreč razumemo kot naraščajoče). Učenci z dosežki v rumenem območju so zato v splošnem uspešno reševali tako naloge iz rumenega območja kakor tudi naloge iz zelenega območja; učenci z dosežki v rdečem območju so poleg nalog iz rdečega območja v splošnem uspešno reševali tudi naloge iz zelenega in iz rumenega območja; učenci z dosežki v modrem območju pa so v splošnem uspešno reševali tako naloge iz modrega območja kakor tudi tiste, ki so uvrščene v ostala območja. Za dosežke zunaj izbranega območja pa lahko v splošnem sklepamo naslednje: če ima učenec dosežek pod prvim (tj. zelenim) območjem, lahko rečemo, da z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) izkazuje znanje, uvrščeno na prvo območje; če ima dosežek med dvema območjema, lahko rečemo, da z visoko verjetnostjo (tj. več kot 65-odstotno) izkazuje znanje, ki je uvrščeno na spodnje območje, in z nižjo verjetnostjo (tj. manj kot 65-odstotno) znanje, uvrščeno na zgornje območje.

Predmetne komisije za nacionalno preverjanje znanja so po pregledu tako razvrščenih nalog pripravile opis oziroma sintezo vsebin, ki so skupne nalogam iz posameznega območja. Kvalitativni (oz. vsebinski) opisi območij predstavljajo vsebino tistega znanja, ki ga (s 65-odstotno verjetnostjo) izkazujejo učenci z dosežki v izbranem območju.

Opisi izbranih območij na lestvicah dosežkov letošnjega nacionalnega preverjanja znanja so enaki za vse šole in jih posredujemo vsem v enakem besedilu.

Pri uporabi opisov znanja in zmožnosti po območjih upoštevajte, da opisi temeljijo na manjšem številu nalog iz letošnjih preizkusov in da bi že navidezno manjše spremembe v nalogi morda vplivale na uvrstitev naloge v drugo skupino. Opisi so tako pripravljene kot splošno vodilo pri ugotavljanju vsebine znanja učencev.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI SLOVENŠČINI

Slika 1: Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=15441)

Preizkus znanja na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine po 2. obdobju preverja doseganje ciljev/standardov znanja iz učnega načrta Slovenščina (1998). Zasnovan je dvodelno – v enakem razmerju, kot to zahteva učni načrt, preverja doseganje ciljev/standardov iz obravnave neumetnostnih in obravnave umetnostnih besedil. Da bi čim bolj omogočal primerjavo dosežkov med leti, ima tudi podobno razvrstitev nalog za preverjanje posameznih področij znanj oziroma zmožnosti. Razvrstitev nalog je podobna tudi na NPZ po 3. obdobju, le da je zamenjan vrstni red med umetnostnim in neumetnostnim besedilom.

Naloge v I. delu preizkusa znanja se navezujejo na **neznano neumetnostno besedilo** (*Koristna, a še premalo znana 112*, Delo, 12. 2. 2009), naloge v II. delu pa na **neznano umetnostno besedilo** (odlomek iz dramskega besedila Borisa A. Novaka *Nebesno gledališče*, MK, Ljubljana, 1984). Izhodiščno neumetnostno besedilo je po dolžini primerljivo z NPZ v preteklem letu (na prejšnjih NPZ so bila besedila krajša), je pa druge vrste ter po obliki in vsebini bolj »odraslo« (avtentičen/neprirejen časopisni članek, ki vključuje tudi grafično ponazoritev podatkov). Izhodiščno umetnostno besedilo je v primerjavi z NPZ v preteklem letu druge vrste (lani je bilo na NPZ po 2. obdobju prvič pesemsko besedilo, leto pred tem odlomek iz pripovednega besedila), primerljivo je z NPZ leta 2009, ko je bilo izhodiščno besedilo prav tako odlomek iz dramskega besedila/lutkovne igre Pavlihovi dolgovi. Besedili sta primerljivi tudi po dolžini in zahtevnosti.

V preizkusu znanja je skupaj 27 nalog oz. 33 točkovanih enot (tvorbni nalogi in nekatere druge naloge imajo po 2 enoti) s skupaj 50 točkami, in sicer 17 nalog oz. 22 točkovanih enot

s skupaj 30 točkami v I. delu (naloge, povezane z izhodiščnim neumetnostnim besedilom) in 10 nalog oz. 11 točkovanih enot s skupaj 20 točkami v II. delu (naloge, povezane z izhodiščnim umetnostnim besedilom). V primerjavi z NPZ v preteklem letu sta v preizkusu 2 nalogi in 2 točkovani enoti manj. Manj nalog je zlasti v II. delu preizkusa (književnost); večina nalog v tem delu zahteva samostojno tvorjenje in zapis daljših odgovorov. V primerjavi z NPZ v preteklih letih je več tovrstnih nalog tudi v I. delu preizkusa znanja.

Število nalog, ki spadajo v posamezno območje, kaže zelo enakomerno razporeditev dosežkov in je v skladu z učnim načrtom, naloge ustrezno omogočajo zaznavanje razlik v znanju učencev tako z visokimi kot z nizkimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja (naloge imajo visoko občutljivost). Razvrstitev ciljev/standardov oz. zmožnosti/znanj, ki jih preverjajo naloge, ki spadajo v posamezno območje, je podobna kot na NPZ v preteklem letu in tudi na prejšnjih NPZ. Ne glede na različna izhodiščna besedila in različno oblikovane naloge za preverjanje posameznih ciljev/standardov znanja podatki potrjujejo, kaj zna večina učencev, kaj tisti z dosežki okrog povprečja, kaj pa samo tisti z visokimi in najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu. Podatki o dosežkih po območjih glede na vrste znanj/zmožnosti so primerljivi tudi z NPZ po 3. obdobju. Iz tega, kaj se kot zahtevno kaže na vseh dosedanjih NPZ, je mogoče sklepati, da je pri pouku slovenščine tako v 2. kot v 3. triletju premalo razvijanja bralne zmožnosti učencev/samostojnega tihega branja besedil in njihovega razumevanja (hitrost branja, razumevanje prebranega besedila, razumevanje prenesenih pomenov, povezovanje podatkov, zapisanih na različnih mestih v besedilu, bralne strategije), premalo samostojnega opazovanja besedil in pisnega tvorjenja besedil o prebranem ter dejavnosti, ki spodbujajo višje miselne procese (utemeljevanje, sklepanje, presojanje ...).

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki na nacionalnem preverjanju znanja iz slovenščine ob koncu 2. obdobja določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov* (učenci z nizkim skupnim dosežkom/seštevkom točk na preizkusu), so v povprečju uspešno rešili 5 od skupaj 27 nalog v preizkusu znanja, od tega eno delno, s skupaj 7 točkami od 50 možnih (v I. delu 4 naloge, od tega 1 delno, s skupaj 5 točkami, in v II. delu 1 nalogo z 2 točkama):

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega tihega branja in razumevanja neznanega neumetnostnega besedila (5. naloga – kdaj naj ljudje pokličejo številko 112; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, podatek je zapisan na več mestih v besedilu, dosežek je visok tudi zaradi načina vrednotenja, ki dopušča precej splošne odgovore, 1 t, R /= razumevanje/);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja delov besedila in posameznih podatkov v besedilu (7. naloga – ali so navedene trditve o besedilu pravilne ali ne; presoja pravilnosti ponujenih podatkov iz besedila in grafičnega prikaza, 2 t, R);
- del naloge, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in poimenovalno zmožnost – razumevanje pomena besedne zveze s prenesenim pomenom v sobesedilu (8. naloga, b-del – kaj je komisarka želela sporočiti s svojo izjavo; izbira pravilnega med štirimi odgovori, 1 t, R), in
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja besedila in prepoznavanja sporočevalčevega namena (9. naloga – čemu/s katerim namenom je izhodiščnemu besedilu dodan grafični prikaz; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1t, R).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) je to:

- naloga, ki preverja zmožnost vrstne umestitve in presoje izhodiščnega besedila, prepoznavanje značilnosti pesemskega besedila in ljudske pravljice, kraja in časa dogajanja ter avtorja in vrste njegovih del (1. naloga – katera trditev o izhodiščnem besedilu je pravilna in katera ni pravilna; naloga zahteva presojo pravilnosti ponujenih trditev, 2 t, Z /= znanje/poznavanje/, R).

Večina nalog preverja znanje na ravni razumevanja.

Poznavanje strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji) je potrebno za razumevanje in reševanje 1. naloge v II. delu preizkusa znanja – dramsko besedilo, ljudska pravljica (2. tril.), gledališče, verz (1. triletje).

Dosežki v zelenem območju so v obeh delih preizkusa znanja primerljivi z lanskimi (v I. delu preizkusa so učenci uspešno rešili 5 nalog s skupaj 7 točkami in v II. delu 1 nalogo z 1 točko), podobni so tudi cilji/standardi znanja, ki jih dosegajo učenci z nizkim skupnim številom točk – prepoznavanje okoliščin nastanka besedila, razumevanje posameznih podatkov, prepoznavanje zgradbenih in vrstnih značilnosti besedila.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še 10 nalog, od tega 3 delno, s skupaj 15 točkami (v I. delu 6 nalog, od tega 2 delno, s skupaj 8 točkami, in v II. delu 4 naloge, od tega 1 delno, s skupaj 7 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega tihega branja in razumevanja neznanega neumetnostnega besedila in prepoznavanje sporočevalca (1. naloga – kdo je napisal izhodiščno besedilo, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja delov besedila (tudi nebesednih) in zmožnost povzemanja podtem (4. naloga – kaj je predstavljeno v navedenih delih izhodiščnega besedila; naloga povezovanja, 2 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja dela besedila in poimenovalno zmožnost (11. naloga – kaj pomeni podčrtana beseda /šepa/ v navedeni povedi; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1 t, R);
- del naloge, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost – prepoznavanje vrste pridevnika (12. naloga, a-del – vprašaj se po podčrtanem pridevniku; zapis ustrezne vprašalnice, 1 t, Z, U /= uporaba/);
- naloga, ki preverja metajezikovno zmožnost – prepoznavanje glagola in časovne oblike (sedanjik) v navedenih povedih (14. naloga, a-del – v obeh povedih obkroži glagole, 1 t, Z, in b-del – v kateri časovni obliki so glagoli v obeh povedih; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1 t, Z), in
- del naloge, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost – spraševanje po podčrtanem krajevnem prislovu v povedi (15. naloga, a-del – vprašaj se po podčrtani besedi, vprašalnico napiši na črto; 1 t, U).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja razumevanje teme besedila (2. naloga – o čem predvsem govori izhodiščno besedilo; izbira pravilnega med štirimi ponujenimi odgovori, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost zaznavanja razlik med glavno in stransko književno osebo (zunanost oz. značaj) (6. naloga – po čem se v izhodiščnem besedilu razlikujeta gora in oblak; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1 t, R);
- naloga, ki zahteva določanje rimanega para besed (9. naloga – katera beseda v izpisanem delu besedila se rima z besedo *neba*; izpis rimate besede, 1 t, R), in
- del naloge, ki preverja zmožnost samostojnega pisnega tvorjenja besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom (10. naloga, A-del, vsebina – predstavitev ene od književnih oseb iz izhodiščnega besedila; tvorbna naloga, ki zahteva tvorjenje neliterarnega besedila o prebranem književnem besedilu, 4 t, S).

Taksonomsko so naloge v rumenem območju različno zahtevne, prevladujejo naloge na ravni razumevanja.

Naloge predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): pridevnik, glagol, časovna oblika, sedanjik (I. del preizkusa znanja), in rima (1. tril.), II. del preizkusa znanja.

V primerjavi z NPZ v preteklem letu so učenci z dosežki v rumenem območju (s skupnim dosežkom okrog polovice) v preizkusu rešili več nalog in dosegli več točk. Razlika se kaže zlasti v II., književnem delu (lani je v to območje spadala le naloga, ki je prav tako preverjala prepoznavanje rimanih besed). Razlog je drugačno izhodiščno besedilo – sestavine, po katerih sprašujejo naloge, so v njem neposredno izražene, ne zahtevajo pomenskega

prenosa (razumevanja metafor) in je zato lažje za razumevanje. Zaradi boljšega razumevanja izhodiščnega besedila so učenci uspešneje rešili tudi nalogo, ki preverja razumevanje teme (sklepati je mogoče, da je bila uspešnost višja tudi zaradi oblike naloge /odgovora ni bilo treba samostojno napisati, ampak izbrati med danimi/), in vsebinski del tvorbnih nalog; ta letos prvič spada v rumeno območje. Dosežki v I. (jezikovnem) delu preizkusa znanja so primerljivi z lanskimi in z NPZ v preteklih letih – učenci so uspešno rešili naloge, ki preverjajo razumevanje (dela) besedila, poimenovalno zmožnost, prepoznavanje glagola; primerljivo je tudi število točk.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in rumenega območja s 65-odstotno uspešnostjo v povprečju uspešno rešili še 9 nalog, od tega 3 naloge delno, s skupaj 14 točkami (v I. delu 5 nalog, od teh 2 delno, s skupaj 7 točkami, ter 4 naloge, od teh 1 delno, v II. delu, s skupaj 7 točkami).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost samostojnega tihega branja in razumevanja neznanega neumetnostnega besedila in prepoznavanje okoliščin (2. naloga – ob kateri priložnosti je bilo napisano izhodiščno besedilo; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, podatek je treba razbrati iz sobesedila, 1 t, R);
- naloga, ki preverja zmožnost natančnega branja in razumevanja besedila (6. naloga – kateri podatki v besedilu potrjujejo trditev, zapisano v naslovu, da je številka 112 premalo znana; samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1 t, R, A);
- del naloge, ki preverja metajezikovno in upovedovalno/skladenjsko zmožnost ter pravopisno zmožnost – pretvorbo premege v odvisni govor in zapis povedi (8. naloga, a-del – navedeno poved spremeni v odvisni govor, 2 t, Z, U);
- nalogo, ki preverja zmožnost razumevanja dela besedila in upovedovalno/skladenjsko zmožnost ter pravopisno zmožnost (10. naloga – preberi besedilo ob diagramu, vprašaj se po podatku, ki je zapisan v odgovoru; samostojno tvorjenje in zapis vprašalne povedi, 2 t, R), in
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost – prepoznavanje vrste podčrtane besede (15. naloga, b-del – kaj je podčrtana beseda, izbira pravilnega med štirimi odgovori, 1 t, Z).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja natančno branje izhodiščnega besedila v povezavi s književno osebo (4. naloga – katere barve bi uporabili za kostum igralke, ki bi odigrala mavrico; naloga zahteva izpis 4 barv, ki so zapisane na dveh mestih v besedilu, 1 t, Z/R);
- naloga, ki preverja prepoznavanje poimenovanja književne osebe in njegovo razumevanje (5. naloga – kako oblak imenuje goro in zakaj jo tako imenuje; naloga zahteva navedbo poimenovanja in zapis, s čim v besedilu je možno poimenovanje utemeljiti, 2 t, Z, A);
- naloga, ki preverja razumevanje dela izhodiščnega besedila v povezavi s temo (7. naloga – kaj v izhodiščnem besedilu pomeni podčrtani del povedi; samostojno tvorjenje odgovora v povedi, 2 t, R, U), in
- del naloge, ki preverja zmožnost pravilnega zapisa tvorjenega neliterarnega besedila ob izhodiščnem besedilu (10. naloga, B-del, jezikovna pravilnost, 2 t, U).

Tudi naloge, ki spadajo v rdeče območje, so taksonomsko različno zahtevne.

Naloge predvidevajo poznavanje naslednjih strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji): vprašalna poved (1. tril.), odvisni govor, samostalnik, glagol, pridevnik, prislov (I. del preizkusa znanja), književna oseba (II. del preizkusa znanja).

V primerjavi z NPZ v preteklem letu so tudi učenci s skupnimi dosežki v zgornji četrtini (rdeče območje) v obeh delih preizkusa znanja rešili več nalog. Dosežki niso neposredno primerljivi z lanskimi, ker naloge preverjajo deloma drugačne cilje/standarde znanja (posebej v II., književnem delu zaradi drugačnega izhodiščnega besedila – je druge vrste in zahteva manj razumevanja prenesenih pomenov /lani je v tem delu več nalog spadalo v modro območje in območje nad modrim/), zaradi različnih izhodiščnih besedil se deloma razlikuje število nalog, ki preverjajo posamezna znanja oz. zmožnosti, deloma različni in različno zahtevni so tudi primeri jezikovnih sredstev. Dosežki pri nalogah, ki preverjajo istovrstne

cilje/standarde znanja, pa so v obeh delih preizkusa primerljivi z lanskimi in z dosežki na NPZ v preteklih letih – v to območje spadajo naloge, ki zahtevajo natančno branje besedila, povezovanje različnih in na različnih mestih v besedilu zapisanih podatkov, povezovanje posameznosti v besedilu s temo besedila ter samostojno tvorjenje in zapis odgovorov. V ta del spada tudi jezikovna pravilnost tvorbnih nalog iz književnosti (lani modro območje).

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, rumenega in rdečega območja v povprečju uspešno rešili še 6 nalog, od tega 1 delno, s skupaj 12 točkami (v I. delu 5 nalog, od teh 1 delno, s skupaj 10 točkami, in v II. delu 1 nalogo z 2 točkama).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) so to:

- naloga, ki preverja zmožnost prepoznavanja okoliščin nastanka besedila (3. naloga – od kod je pisec črpal podatke za svoj članek; podatek v besedilu ni neposredno izražen, razbrati ga je treba iz zapisa »... *razkriva anketa Evrobarometra* ...«, samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 1 t, R);
- del naloge, ki preverja metajezikovno zmožnost – stopnjevanje pridevnika (12. b-naloga – podčrtani pridevnik postavi v osnovnik /pridevnik *dober*; ne stopnjuje se po tipičnem vzorcu/, 1 t, Z);
- naloga, ki preverja poimenovalno zmožnost v povezavi z razumevanjem dela izhodiščnega besedila (13. naloga – s katero besedo iz 2. stolpca izhodiščnega besedila lahko zamenjamo podčrtano besedo /*komuniciranje*/, 1 t, R);
- naloga, ki preverja pravopisno zmožnost v povezavi z razumevanjem dela izhodiščnega besedila (16. naloga – zakaj sta podčrtani besedi /*Slovenci, evropsko*/ v navedeni povedi zapisani z veliko oziroma malo začetnico; dopolnitev povedi z utemeljitvijo, 2 t, Z, U), in
- naloga, ki preverja zmožnost tvorjenja besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom (17. naloga – v izhodiščnem besedilu poišči vse podatke o klicih na številko 112 in o jezikih, s katerimi se lahko sporazumevamo, če pokličemo to številko, napiši besedilo, ima naj do 6 povedi; A-del – vsebina, 3 t, A, S, in B-del – jezikovna pravilnost, 2 t, U).

V II. delu preizkusa znanja (ob neznanem umetnostnem besedilu) je to:

- naloga, ki preverja zmožnost razumevanja motivov za ravnanje književne osebe (3. naloga – v pogovoru se odnos mavrice do oblaka spremeni, kako se spremeni in zakaj; naloga zahteva samostojno tvorjenje in zapis odgovorov, zahtevna je predvsem ugotovitev razlogov za spremembo odnosa, 2 t, R, A).

Taksonomske naloge preverjajo zanje na vseh stopnjah, od znanja/poznavanja do analize in sinteze.

Poznavanje strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji) je potrebno za razumevanje in reševanje 12. b-naloge v I., jezikovnem delu preizkusa znanja, in sicer: pridevnik; druge naloge, ki spadajo v to območje, ne zahtevajo poznavanja strokovnih pojmov.

V primerjavi z NPZ v preteklem šolskem letu v modro območje spada manj nalog (lani 9 s skupaj 14 točkami). Razlika se kaže zlasti v II., književnem delu preizkusa (lani 5 nalog s skupaj 7 točkami) – izhodiščno dramsko besedilo se v primerjavi s pesemskim kaže kot lažje razumljivo, zato so več nalog (vključno s tvorbo) uspešno rešili tudi učenci z nižjimi skupnimi dosežki na preizkusu (rdeče in rumeno območje). Naloga iz književnosti, ki letos spada v to območje, pa je primerljiva z lansko in z dosežki v prejšnjih letih – cilj/standard, ki ga preverja, se kot zahteven kaže na vseh dosedanjih NPZ ne glede na različnost besedil in je zahteven tudi po UN – razbrati in ubesediti ugotovitev/spoznanje o književni osebi iz posrednih besedilnih signalov. Dosežki v I., jezikovnem delu preizkusa znanja so primerljivi z lanskimi in so prav tako v skladu z UN – kot zahtevno se kaže povezovanje jezikovnih sredstev z njihovo vlogo v besedilu, razumevanje, ki zahteva sklepanje iz sobesedila, del metajezikovnih nalog (strokovni pojmi) in tvorjenje besedila, povezanega z izhodiščnim besedilom.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V območje *nad modrim območjem* – s 65-odstotno uspešnostjo je niso rešili niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja – se je uvrstila 1 naloga z 2 točkama iz II. dela preizkusa znanja, in sicer

- naloga, ki preverja prepoznavanje zgradbe dramskega besedila in razumevanje tega dela besedila (prepoznavanje didaskalij in razumevanje, kaj je v njih povedano) (8. naloga – kaj je povedano v delu besedila, ki ga oblak ne izgovori; naloga zahteva samostojno tvorjenje in zapis odgovora, 2 t, U, R).

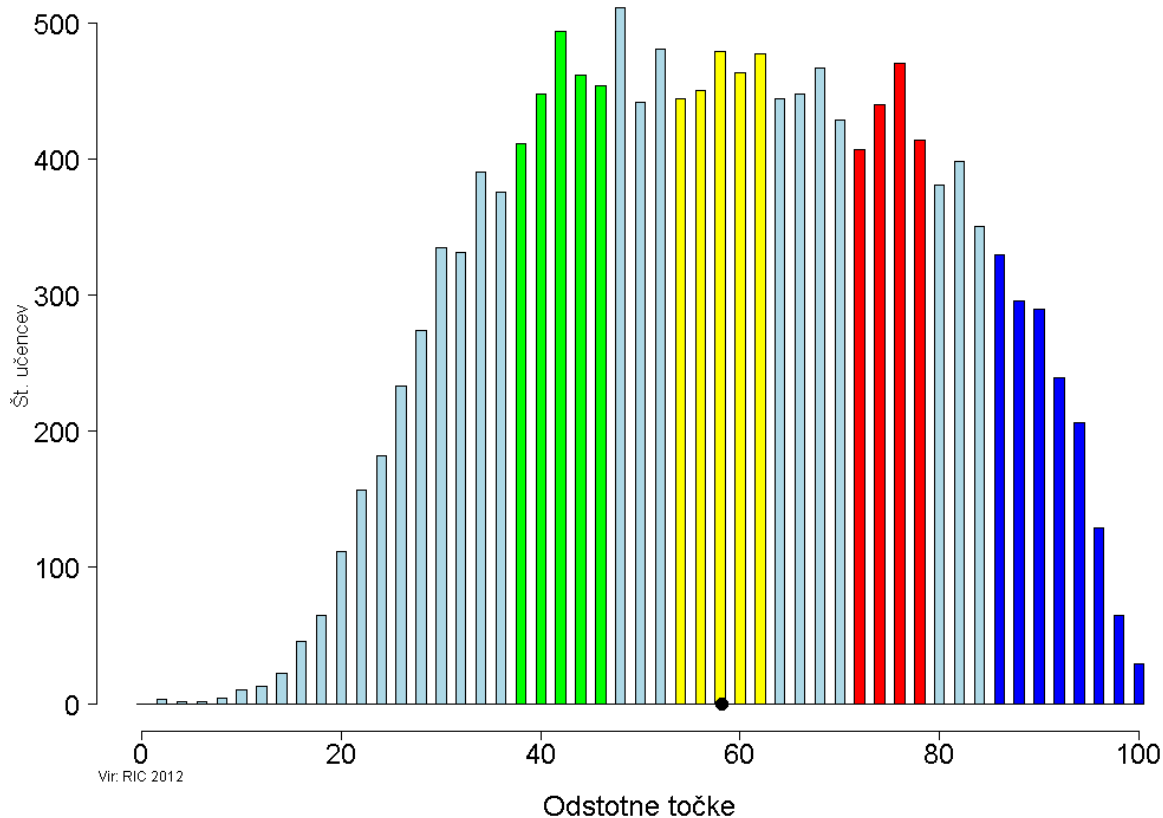
Naloga ne predvideva poznavanja strokovnih izrazov iz učnega načrta (izobraževalni cilji).

V I. delu preizkusa znanja (ob neznanem neumetnostnem besedilu) nalog nad modrim območjem letos ni bilo.

V nasprotju z NPZ v preteklem šolskem letu (v območje nad modrim je spadalo 6 nalog z 11 točkami, po 3 naloge v vsakem delu preizkusa znanja) so dosežki v tem območju v skladu s pričakovanji – glede na zahtevnost izhodiščnih besedil in zahtevnost ciljev/standardov znanja v UN, ki jih preverjajo naloge v preizkusu, naj bi jih vsaj zgornjih 10 % učencev uspešno rešilo s 65-odstotno uspešnostjo. Letos se je kot najzahtevnejša naloga v preizkusu pokazala naloga, ki preverja standard znanja, ki se kot zahteven kaže tudi v preizkusih iz NPZ po 3. obdobju – poznati zgradbo dramskega besedila in prepoznati vlogo/namen didaskalij v njem. Sam cilj/standard ni zahteven, naloga tudi ne preverja poznavanja pojma didaskalije. Sklepati je mogoče, da je pri pouku premalo dela z dramskimi besedili in premalo povezovanja posameznih zgradbenih elementov besedila v celoto.

Razporeditev dosežkov v obeh delih preizkusa znanja je, razen pri nalogi, ki spada v območje nad modrim, v skladu s cilji in standardi znanja v učnem načrtu. Enakomerna razporeditev dosežkov po območjih kaže, da imajo naloge ustrezno občutljivost za zaznavanje razlik v znanju tako med učenci z visokimi kot nizkimi skupnimi dosežki na preizkusu znanja. Naloge v posameznih območjih kljub različnim izhodiščnim besedilom iz leta v leto kažejo doseganje podobnih ciljev/standardov znanja, tako da je z veliko gotovostjo mogoče govoriti o trendih – večina učencev uspešno reši naloge, ki sprašujejo po podrobnostih v besedilih oz. posameznih podatkih, ki so v besedilih neposredno zapisani, prepozna posamezne pojme (jezikovne in književne), če niso povezani z njihovo vlogo v besedilih, poveže med seboj dane podatke, najde posamezne besede ali primere, ki ne zahtevajo natančnega branja ali razumevanja izhodiščnega besedila kot celote (naloge, ki spadajo v zeleno in rumeno območje). Pričakovano pa se kot zahtevnejša kažejo vprašanja, ki zahtevajo razumevanje prenesenih pomenov, povezovanje podatkov, prepoznavanje vloge jezikovnih in književnih sredstev v besedilih in še bolj v povezavi s temo besedila. Za večino učencev se kot zahtevno kaže tudi samostojno tvorjenje in zapis daljših odgovorov ter poimenovanje/uporaba jezikovnih in književnih pojmov – tovrstne naloge so v preizkusih znanja tiste, ki so najpogostejše nereševane. Ugotovitve, ki se nanašajo na bralno zmožnost učencev, se ujemajo z ugotovitvami mednarodnih raziskav bralne pismenosti. Ugotovitve so podobne tudi na NPZ po 3. obdobju, podatki med obdobjema pa niso neposredno primerljivi, ker NPZ po 2. obdobju za učence ni obvezno. Za interpretacijo dosežkov na posamezni šoli in za strokovne primerjave dosežkov med leti je zato pomembno upoštevati podatek, koliko in kateri učenci so opravljali preizkus znanja. Vsekakor je smiselno ugotavljati trende po področjih znanj oz. zmožnosti tako med leti kot med 2. in 3. obdobjem in ugotovitve povezati z načrtovanjem izboljšav na področjih (cilji/standardi znanja, zmožnosti, miselni procesi ...), pri katerih se iz leta v leto kažejo primanjkljaji. Iz podatkov je mogoče sklepati, da je pri pouku premalo samostojnega branja in razumevanja besedil, povezovanja posameznih ugotovitev v celoto ter samostojnega tvorjenja in zapisovanja daljših odgovorov in besedil. Premalo so utrjeni tudi izobraževalni cilji – jezikoslovni in književni pojmi; naloge so uspešneje reševane, če so pojmi dani in jih učenci prepoznajo, slabo pa, če jih morajo sami poimenovati ali povezati s primeri v besedilih. Podatki o I. delu preizkusa znanja kažejo, da so učenci enako dobro razumeli besedilo, ki je po temi, načinu oblikovanja in jezikovnih značilnostih bolj »odraslo« kot besedila na prejšnjih NPZ. Učenci naj bi tudi pri pouku imeli več možnosti dela z daljšimi in zahtevnejšimi besedili.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI MATEMATIKI

Slika 2: Porazdelitev točk pri predmetu MATEMATIKA (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=14803)

Dosežke vseh učencev, ki so sodelovali v nacionalnem preverjanju znanja ob koncu drugega obdobja, lahko razporedimo od najnižjega do najvišjega in za vsak dosežek izračunamo število učencev s tem skupnim dosežkom. Po pregledu tako dobljenih razvrstitev nalog je mogoče pripraviti sintezo vsebin, ki je skupna nalogam v posameznem območju. Za vsako od teh območij smo določili naloge, ki so jih učenci v ustrezni skupini uspešno reševali.

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *spodnje četrtine* dosežkov glede na dosežke preostalih učencev.

Učenci so pokazali osnovno matematično znanje, povezano s poznavanjem naravnih števil, z izvajanjem računskih operacij z naravnimi števili, z risanjem osnovnih geometrijskih elementov, s primerjanjem količin po velikosti in z branjem podatkov s prikaza.

Učenci znajo:

- pisno seštevati števila do milijona (**naloga 1.1**);
- nadaljevati zaporedje po ugotovljenem pravilu (**naloga 2.5**);
- zapisati vse možne izide pri preprosti kombinatorični situaciji (**nalogi 3.1 in 3.2**);
- narisati kot določene velikosti (**naloga 4.1**);
- primerjati količine po velikosti (**naloga 5.4**);
- prebrati krožni prikaz (**nalogi 7.1 in 7.2**);
- prebrati prikaz z vrsticami (**nalogi 9.1 in 9.3**).

Zgled:

3. Dane so številke: 1, 2, 5.

- a) Zapiši vsa trimestna naravna števila, tako da v vsakem številu nastopajo vse tri dane številke.

_____

- b) Zapiši največje trimestno naravno število, v katerem nastopajo vse tri dane številke in ima na mestu desetih številko 5.

_____

Področje: obdelava podatkov

Taksonomska stopnja: uporaba kompleksnih postopkov

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama* dosežkov.

Učenci razumejo osnovno matematično znanje in izvajajo osnovne računske operacije z naravnimi in z decimalnimi števili, primerjajo količine po velikosti (dolžinske mere, votle mere in masa) in berejo podatke s prikaza ter z njimi računajo.

Učenci znajo:

- od naravnega števila odšteti decimalno število (**naloga 1.3**);
- izbrati število po dveh kriterijih (**nalogi 3.3 in 3.4**);
- primerjati količine po velikosti (**naloge 5.1, 5.2 in 5.3**);
- prebrati krožni prikaz in izračunati vrednost, ki pripada posameznemu deležu (**naloga 7.3**);
- oblikovati prikaz s stolpci (**naloga 7.4**).

Zgled:

5. a) Količine primerjaj po velikosti. V okvirčke vpiši znak $<$, $>$ ali $=$ tako, da bo zapis pravilen.

$$15,5 \text{ dm} \quad \square \quad 1,55 \text{ m}$$

$$0,21 \text{ hl} \quad \square \quad 12 \text{ l}$$

$$0,18 \text{ kg} \quad \square \quad 230 \text{ g}$$

Področje: merjenje

Taksonomska stopnja: izvajanje rutinskih postopkov

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo mejo *zgornje četrtine* dosežkov glede na dosežke preostalih učencev.

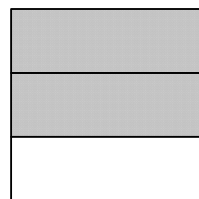
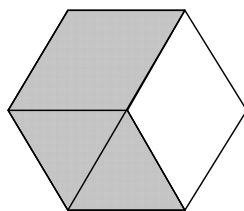
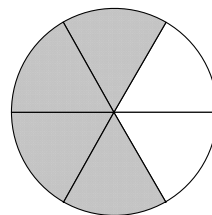
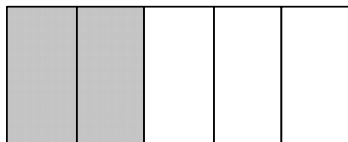
Učenci poznajo in uporabljajo osnovne pojme iz ravninske geometrije, berejo podatke s prikaza in prikaz oblikujejo, računajo z decimalnimi števili in prepoznajo dele celote.

Učenci znajo:

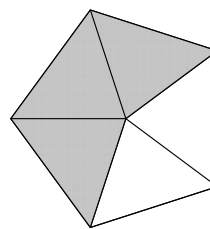
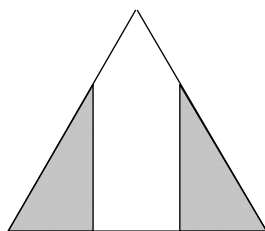
- zaokrožiti število na tisočice (**naloga 1.2**);
- množiti naravno in decimalno število (**naloga 1.4**);
- deliti decimalno število s 100 (**naloga 1.5**);
- seštevati decimalna števila (**naloga 2.1**);
- izračunati del celote (**nalogi 2.3 in 2.4**);
- nadaljevati zaporedje po ugotovljenem pravilu (**naloga 2.6**);
- zapisati možne izide pri preprosti kombinatorični situaciji (**naloga 3.5**);
- označiti narisani kot (**naloga 4.2**);
- uporabiti ustrezno strategijo za izračun velikosti kota (**naloga 4.3**);
- izračunati velikost kota v stopinjah natančno (**naloga 4.4**);
- izračunati dolžino stranice kvadrata (**naloga 6.1**);
- uporabiti postopek za izračun ploščine pravokotnika (**naloga 6.4**);
- oblikovati prikaz s stolpci (**nalogi 7.5 in 7.6**);
- na sliki prepoznati del celote (**naloge 8.1, 8.3 in 8.4**);
- utemeljiti izbiro (**naloga 8.5**);
- brati prikaz z vrsticami (**naloga 9.4**).

Zgled:

8. Nik bi moral pobarvati $\frac{2}{3}$ vsakega lika: pravokotnika, kroga, šestkotnika, kvadrata, trikotnika in petkotnika.

a) Katere like je Nik pravilno pobarval?

_____

b) Nik je pobarval $\frac{4}{10}$ nekega lika. Katerega? _____

Utemelji: _____

Področje: števila

Taksonomska stopnja: poznavanje in razumevanje pojmov in dejstev, izvajanje rutinskih postopkov in uporaba kompleksnih postopkov

2. a) Na črte zapisuj števila tako, da bo vsako število za 4 desetine večje od predhodnega.

2,06 _____

b) Na črto zapisuj števila tako, da bo vsako število enako polovici predhodnega.

8 _____

c) Nadaljuj zaporedje:

10590 10490 10390 _____

Področje: števila

Taksonomska stopnja: izvajanje rutinskih postopkov in uporaba kompleksnih postopkov

MODRO OBMOČJE

Modro območje označuje skupino učencev, katerih skupni dosežki določajo *zgornjo desetino* dosežkov. V skupini je 10 % učencev, njihovi dosežki pa so tako višji od 90 odstotkov dosežkov preostalih učencev.

Učenci uporabljajo ustrezne strategije reševanja pri zahtevnejših matematičnih problemih, pri katerih morajo razbrati, povezati in pretvoriti podatke, izvesti smiselni postopek reševanja, logično sklepati in poiskati rešitev.

Učenci znajo:

- zaokrožiti decimalno število na stotine (**naloga 1.6**);
- seštevati decimalna števila (**naloga 2.2**);
- zapisati možne izide pri preprosti kombinatorični situaciji (**naloga 3.6**);
- uporabiti ustrezno strategijo za izračun velikosti kota (**naloga 4.5**);
- izračunati velikost kota v stopinjah natančno (**naloga 4.6**);
- urediti količine po velikosti (**naloga 5.5**);
- izračunati ploščino kvadrata (**naloga 6.2**);
- izračunati dolžino stranice pravokotnika (**naloga 6.3**);
- izračunati ploščino pravokotnika (**naloga 6.5**);
- na sliki prepoznati del celote (**naloga 8.2**);
- prebrati prikaz z vrsticami (**naloga 9.2**).

Zgled:

6. Marko ima dve žici, dolgi po 24 cm. Z eno oblikuje kvadrat, z drugo pa pravokotnik, ki ima eno stranico dolgo 2,5 cm. Obseg vsakega oblikovanega lika je enak dolžini žice.

a) Izračunaj ploščino oblikovanega kvadrata.

Reševanje:

Rešitev: _____

b) Izračunaj ploščino oblikovanega pravokotnika.

Reševanje:

Rešitev: _____

Področje: geometrija

Taksonomska stopnja: izvajanje rutinskih postopkov, uporaba kompleksnih postopkov in reševanje problemov

NALOGE NAD MODRIM OBMOČJEM

Naloge v tem območju niso tipične za nobeno od prej opisanih območij in jih v 65 % primerov ne rešijo niti učenci z najboljšimi dosežki. Te naloge reši manj kakor tretjina najboljših učencev, to je učencev, ki so uvrščeni v modro območje.

Učenci uporabljajo ustrezne strategije reševanja pri urejanju količin za merjenje površine.

Učenci znajo:

- urediti količine po velikosti (**naloga 5.6**).

Zgled:

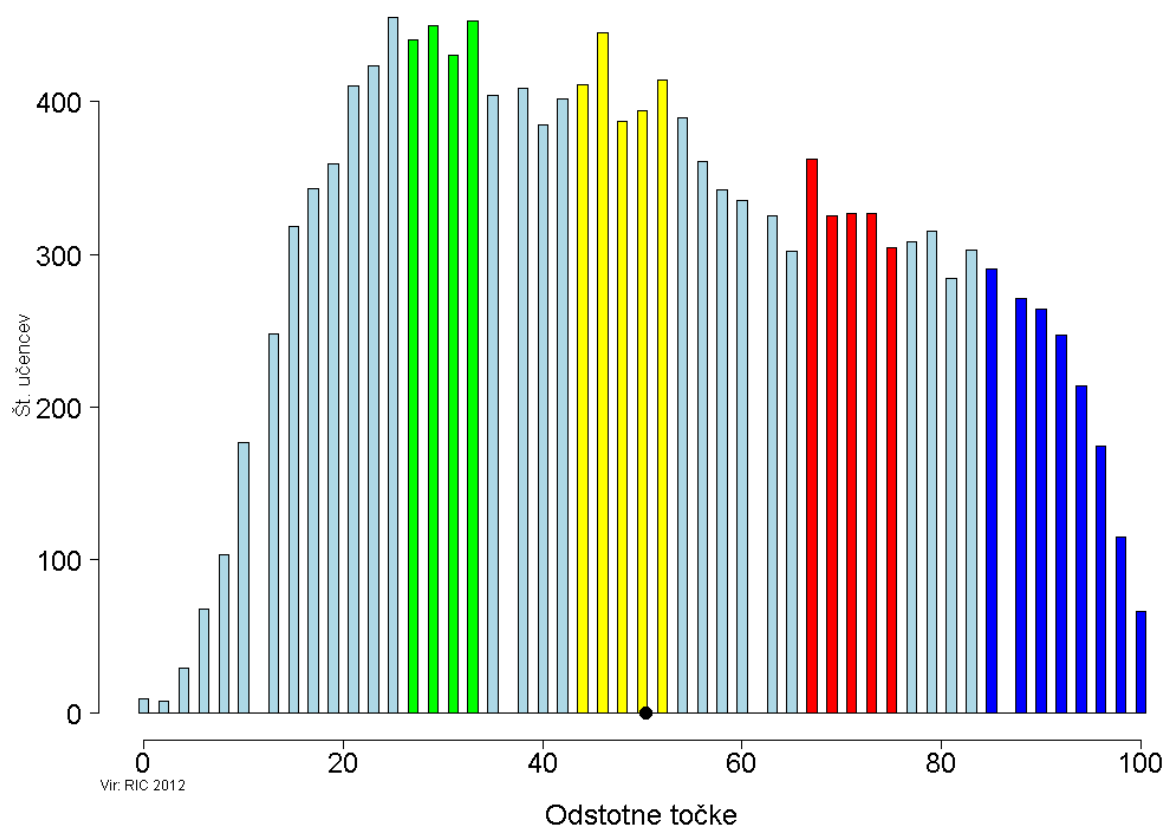
5. b) Količine 2 m^2 ; $\frac{1}{4} \text{ a}$; 300 dm^2 ; 30 m^2 uredi od najmanjše do največje.

Področje: merjenje

Taksonomska stopnja: uporaba kompleksnih postopkov in reševanje problemov

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI ANGLEŠČINI

Slika 3: Porazdelitev točk pri predmetu ANGLEŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=14923)

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *spodnje četrte dosežkov*, so v povprečju rešili naslednje naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Pri prvi nalogi alternativnega tipa (prav/narobe) so učenci s pozornim poslušanjem iskali podrobnosti v besedilu. Poslušali so besedilo o železnici, ki jo upravljajo otroci, in v razpredelnici označili trditve kot pravilne ali napačne. V zeleno območje sodi postavka 2, pri kateri so učenci trditev uspešno povezali z ustreznim delom besedila (*They are trained by grown-ups; employees of the Hungarian State Railways*).

C) BESEDIŠČE

2. naloga

Pri drugi nalogi, ki je preverjala razumevanje besedišča in njegovo rabo v sobesedilu, so morali učenci razumeti besedilo, izbrati ustrezne besede v naboru in jih uporabiti v besedilu s prazninami. V zeleno območje sodi postavka 2. V besedilu, ki se nanaša na to postavko, so naštetih šolski predmeti; učenci so pokazali, da besedišče s tega področja dobro obvladajo, in izbrali besedo *biology*.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

2. naloga

Pri drugi slušni nalogi so učenci poslušali staro indijansko pripovedko. V nalogi izbirnega tipa so morali izkazati razumevanje podrobnosti v besedilu, razbrati določene podatke iz besedila in prepoznati zunajbesedilne okoliščine. V rumeno območje sodi prva testna postavka. Sklepamo lahko, da so učenci uspešno rešili prvo testno postavko ob pozornem poslušanju besedila (*»Stone, you seem cold today. You may have my coat.« He spreads his coat over the stone ...*). Učenci so morali pomensko povezati glagola *spread* in *put* oziroma razumeti širše sobesedilo.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Prva naloga bralnega razumevanja (naloga kratkih odgovorov) je preverjala iskanje določenih informacij in razumevanje podrobnosti v besedilu, ki govori o deklici in o njeni nenavadni prostočasni dejavnosti. V rumeno območje sodita testni postavki 1 in 2. Postavki se nanašata na podrobnosti v besedilu (kraj in čas). Za uspešno reševanje so morali učenci poiskati določene podatke v besedilu (npr. *Zulaa first got in touch with the public radio station in 2005 when a reporter interviewed her ...*) in jih ločiti od sorodnih, a neustreznih podatkov (npr. *Since 2006, Zulaa has hosted ...*).

C) BESEDIŠČE

1. naloga

Pri prvi nalogi, ki je preverjala besedišče, so morali učenci glede na sliko dopolniti besedilo z manjkajočimi besedami. Učencem so bile v pomoč začetne črke in število črk iskanih besed. V to območje sodita testni postavki 3 in 5. Za uspešno reševanje so morali učenci razumeti besedilo, natančno opazovati ilustracijo in popolnoma pravilno zapisati besedi *hat* in *house*.

2. naloga

V rumeno območje sodi testna postavka 3, pri kateri so morali učenci ugotoviti, da manjka beseda *outside*. V pomoč jim je bilo sobesedilo, predvsem povezava z glagolom *go* (*I want to go outside and play and have fun ...*).

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo mejo *zgornje četrtine dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in iz rumenega območja v povprečju rešili še naslednje naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

V rdeče območje sodijo testne postavke 1, 5 in 6. Da so učenci uspešno rešili prvo postavko, so morali zelo pozorno poslušati del besedila, v katerem je bilo omenjenih več številčnih podatkov, in izbrati ustreznega (*The train has three carriages. It travels at 20 km per hour for 45 minutes, stopping at all seven stations on the line ...*). Postavki 5 in 6 sta vključevali zahtevnejše besedišče, saj so morali učenci razumeti besede, kot so *adult, passengers* in *reward*.

2. naloga

V rdeče območje sodijo testne postavke 2–6. Da so učenci uspešno rešili postavke 2–5, so morali zelo pozorno poslušati celotno besedilo, saj so se vsa vprašanja nanašala na širše sobesedilo. Natančno so morali tudi prebrati in razumeti posamezne postavke, ki so vključevale kar štiri možne izbire. Učenci, ki so uspešno rešili šesto postavko, so iz besedila pravilno sklepali, da je govorec v tem delu besedila (*I am tired now ...*) pripovedovalec indijske zgodbe. S tem so izkazali razumevanje zunajbesedilnih okoliščin.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

V rdeče območje sodijo testne postavke 3, 4 in 6. Učenci, ki so uspešno rešili postavko 3, so dobro razumeli zahtevnejši del besedila (*Zulaa has hosted Good Morning, her own radio show ...*). Da so uspešno rešili postavko 4, so morali učenci razumeti širši pomen vprašalnice *who* in med osebami, navedenimi v besedilu, poiskati ustrezno (*Zulaa works with the station's team ...*) in jo razlikovati od drugih (*her father*). Pri postavki 6 so morali učenci uspešno sklepati, da je glagol *write* povezan s pisanjem določenih vrst besedil (... *she receives poems, songs and opinions on past shows from children throughout Mongolia*).

2. naloga

Pri drugi nalogi bralnega razumevanja so morali učenci povezati vsebine odstavkov z naslovi, ki so najbolje izražali njihovo vsebino. V rdeče območje sodita postavki 1 in 6, pri katerih so učenci uspešno izluščili glavno misel obeh odstavkov (*Taking care of a baby; Swimming to a new place*) in jo ločili od drugih ponujenih naslovov.

C) BESEDIŠČE

1. naloga

Sem sodi testna postavka 6. Da so jo uspešno rešili, so morali učenci iz sobesedila in iz slike ugotoviti, da je pravilna rešitev beseda *water*, in jo tudi pravilno zapisati.

2. naloga

V rdeče območje sodijo testne postavke 1, 4, 5 in 6. Za uspešno reševanje postavk 1, 4 in 5 so morali učenci ustrezno dopolniti daljše besedne zveze (*high test results; meet really good friends; the same kids*). Učenci, ki so uspešno rešili šesto postavko, so izkazali predvsem poznavanje besede *pupils*.

D) PISNO SPOROČANJE

Pri tej nalogi učenci pisno sporočajo ob vodeni nalogi z iztočnicami. V rdeče območje sodita kriterija vsebina ter besedišče in pravopis. Učenci, ki so bili uspešni pri kriteriju vsebina, so v pisni sestavek vključili zahtevane iztočnice in jih razvili. S tem so pokazali, da zmorejo tvoriti vsebinsko ustrezno besedilo. Pri kriteriju besedišče in pravopis so morali učenci ustrezno in pravilno uporabiti besedišče z naslednjih področij: predstavitev osebe, glasba, vsakdanje življenje.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri angleščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, iz rumenega in iz rdečega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge/postavke:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Pri prvi nalogi sodita v modro območje testni postavki 3 in 4. Da so uspešno rešili tretjo postavko, so morali učenci povezati *makes a call* z delom besedila, ki omenja *phones*, in ločiti med *the station master* in *assistant*. Pri četrti postavki so morali učenci za uspešno reševanje povezati trditev (*train stations sell tickets ...*) z delom besedila, ki je isto vsebino ubesedil drugače (*you can only get a ticket ...*), in jo prepoznati kot napačno.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

1. naloga

Pri prvi nalogi sodi v modro območje testna postavka 5. Učenci, ki so uspešno rešili to nalogo, so odgovorili na zahtevnejše vprašanje, ki sprašuje po prislovnem določilu načina, hkrati pa so za pravilni odgovor morali razumeti daljši del besedila.

2. naloga

V modro območje sodijo testne postavke 2–5. Da so učenci pravilno rešili te postavke, so morali uspešno izluščiti glavno misel odstavkov in jo povezati z drugače ubesedenim naslovom, ta naslov pa ločiti od drugih ponujenih naslovov. Pri tem jih niso smele zavesti podrobnosti v delu besedila, ki bi jih lahko napeljale k izbiri neustreznega naslova.

C) BESEDIŠČE

1. naloga

Pri prvi nalogi sodijo v modro območje testne postavke 1, 2 in 4. Učenci, ki so uspešno rešili postavki 1 in 2, so na podlagi sobesedila in slike pravilno zapisali ustrezno besedo (*flower*, *teeth*) s tipično zahtevnejšim zapisom (npr. <w> in <th>). Pri četrti postavki so morali učenci poznati nekoliko zahtevnejšo besedo *smoke* in jo tudi pravilno zapisati.

2. naloga

V modro območje sodita testni postavki 7 in 8. Pri sedmi postavki so morali učenci s sicer dobro znano besedo *work* dopolniti dokaj zahteven del besedila (*both the mom and dad work while the children attend school ...*), pri osmi postavki pa je zahtevnejši že sam glagol *own*.

D) PISNO SPOROČANJE

V modro območje sodi kriterij slovnica; učenci so morali pravilno in ustrezno uporabiti več različnih slovničnih struktur.

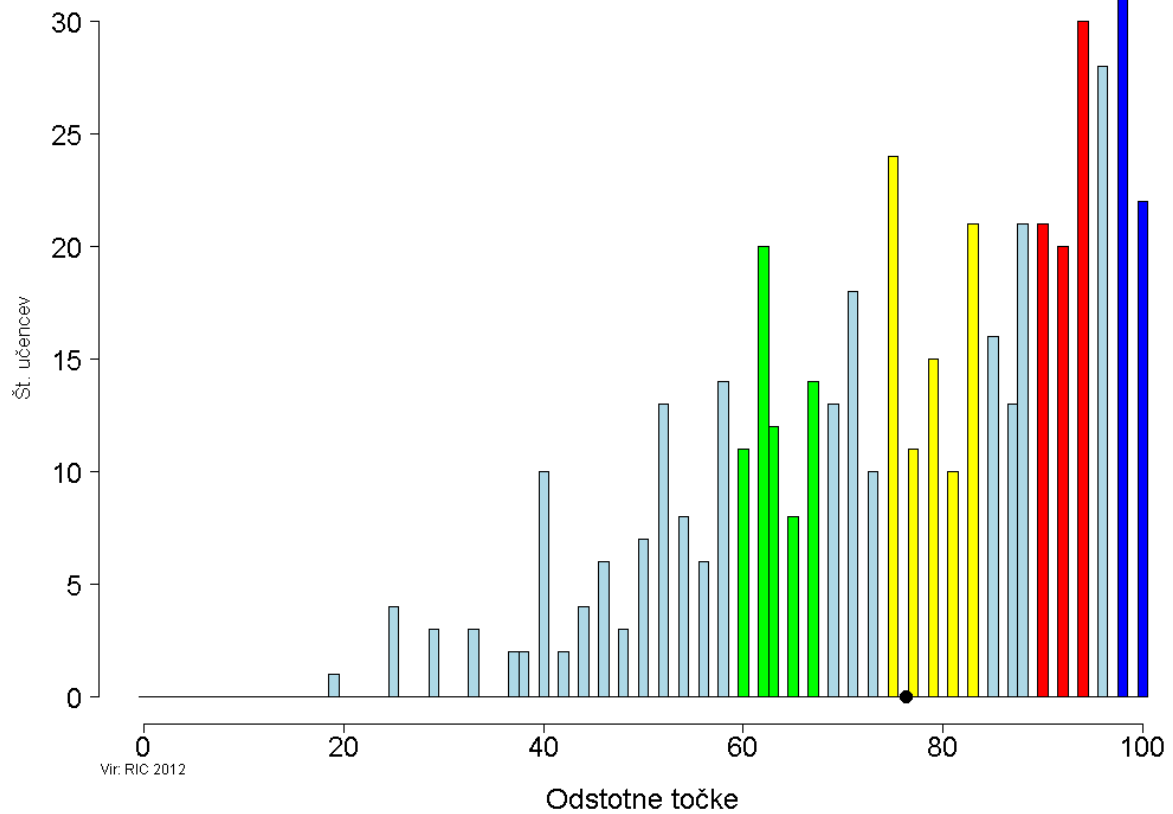
Razporeditev dosežkov na preizkusu kaže, da so učenci približno enako uspešno reševali naloge iz vseh jezikovnih spretnosti.

Naloge slušnega razumevanja so bile v tokratnem preizkusu nekoliko zahtevnejše od tistih v preteklih letih. Dosežki pri nalogah bralnega razumevanja kažejo na težave predvsem pri globalnem razumevanju besedil, saj učenci uspešneje iščejo specifične informacije v besedilu. Predvidevamo lahko, da so slabši dosežki pri slušni nalogi izbirnega tipa in pri bralni nalogi, pri kateri so morali učenci povezati odstavke z naslovi, ki so najbolj izražali njihovo vsebino, tudi posledica manjše seznanjenosti učencev s tema tipoma nalog, čeprav učni načrt takšne dejavnosti pri pouku predvideva.

Podobno kot v lanskem preizkusu sta obe nalogi besedišča zahtevali ne samo uspešno prepoznavanje besedišča, temveč tudi natančno branje ter razumevanje in uporabo besedišča v sobesedilu. Nalogi sta zelo dobro pokazali razlike med dosežki učencev. Za posebno šibko točko se je izkazal pravilen zapis besed, ki je v angleščini ključen, da ne pride do pomenskih zamenjav (npr. *flower*, *flour*). Mogoče tudi zaradi njim domače teme pa so se letos učenci nekoliko bolje odrezali pri kriteriju besedišče in pravopis pri tvorbi nalogi, ki najbolj celovito preverja sporazumevalno zmožnost učencev; najpogostejše so sicer težave s slovnično pravilnostjo pri rabi struktur v besedilu.

Večina od 41 postavk v preizkusu sodi v rdeče (20) in v modro (13) območje, manj pa je postavk v rumenem (6) in v zelenem (2) območju. Z otežitvijo nalog je preizkus zdaj bolj občutljiv in bolje kaže razporeditev dosežkov učencev v celotnem razponu od najmanj do najbolj uspešnih. Razporeditev dosežkov s povprečjem 50,29 odstotka nazorno kaže, da znanje angleščine pri šestošolcih ni normalno porazdeljeno. Dosežki se zgoščajo predvsem levo od povprečja, hkrati pa velika skupina učencev dosega izjemno nadpovprečne rezultate. Relativno malo učencev ima resnično nizke rezultate, torej velik delež učencev izkazuje vsaj neko osnovno znanje angleščine. Razlog, da glede na normalno porazdelitev nenavadno številna skupina učencev dosega in predvidoma celo presega temeljne cilje in standarde v učnem načrtu, je lahko tudi bogat stik z jezikom v zunajšolskem okolju (televizija, glasba, internet) in dodatno jezikovno izobraževanje.

OPISI DOSEŽKOV NPZ PRI NEMŠČINI

Slika 4: Porazdelitev točk pri predmetu NEMŠČINA (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=477)

ZELENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov*, so v povprečju uspešno rešili naslednje naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje bistva ter posameznih podrobnosti.

1. naloga

Pri prvi nalogi razumevanja govornega besedila so učenci slišali besedilo o tem, kako poteka dan enajstletnega Paula. Povezati so morali slike, na katerih so bile narisane njegove dejavnosti z uro posamezne dejavnosti. Dve sliki sta bili odveč. Naloga se navezuje na znano tematiko poteka dneva. Učenci so morali izluščiti bistvene informacije in pokazati razumevanje bistva in podrobnosti. Učenci so uspešno rešili 1., 5., 6., 8. in 9. postavko naloge povezovanja, kjer so s pomočjo nazornih ilustracij prepoznali informacije iz slišane besedila. Na taksonomski ravni je to manj zahtevna naloga. Učenci, ki so pravilno rešili te postavke, razumejo besedila, sestavljena iz znanih jezikovnih informacij.

2. naloga

Pri drugi nalogi razumevanja govornega besedila so učenci poslušali telefonski pogovor dveh prijateljic. Izluščiti so morali bistvene informacije in pokazati razumevanje bistva in podrobnosti ter izmed ponujenih treh rešitev izbrati pravilno. Učenci so uspešno rešili 1., 3. in 4. postavko. Učenci, ki so pravilno rešili te postavke, so razumeli besedilo, sestavljeno iz znanih informacij.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

V prvi nalogi, ki je preverjala bralno razumevanje, se predstavlja desetletna učenka. Opiše svojo družino, potek dosedanjega šolanja in svoje poklicne želje. Učenci so morali dopolniti vrzeli v povedi z informacijo iz besedila. Učenci so uspešno rešili 4., 5., 6., 7. in 8. postavko naloge dopolnjevanja. Učenci, ki so pravilno rešili te postavke, so s selektivnim branjem poiskali informacijo v besedilu, ki komajda presega njihov receptivni besedni zaklad in povedi dopolnili z ustrezno besedo.

2. naloga

V drugi nalogi bralnega razumevanja je opisano, kaj Lisa in Karsten počneta v prostem času. Učenci so morali prebrati besedilo in trditve pod besedilom ter označiti, ali so te trditve pravilne ali napačne. Uspešno so rešili 2. in 3. postavko naloge izbirnega tipa. Gre za razumevanje besedila, vezanega na določeno, njim znano, temo, kjer so morali ugotoviti, ali je trditev pravilna ali napačna.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Pri prvi nalogi poznavanja in rabe jezika so morali učenci ugotoviti, katera poved sodi h kateri sličici. Naloga je preverjala razumevanje besedišča iz sobesedila. Učenci so uspešno rešili 1., 2., 3., 4., 6. in 7. postavko naloge povezovanja. Določene izjave so morali povezati z ustrežno sličico. Vse izjave so iz izkustvenega sveta učencev. Naloga je na taksonomski ravni manj zahtevna.

2. naloga

Pri drugi nalogi poznavanja in rabe jezika so učenci iz nabora v okvirčku morali v povedi vstavljati vprašalnice. Naloga je preverjala razumevanje besedišča iz sobesedila. Učenci so uspešno rešili 4. postavko naloge dopolnjevanja z naborom vprašalnic. Vrednotile so se samo popolnoma pravilno zapisane rešitve. Učenci so morali vstaviti vprašalnico *Wie v rzel _____ lautet deine Handynummer? – 040 72 65 91.*

4. naloga

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Pri tej nalogi so učenci s pomočjo slikovnih iztočnic napisali vodeno besedilo o igri na plaži. Učenci so bili pri tvorbnih nalogah uspešni pri kriteriju vsebina. Gre za nalogo, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila oz. povedi s pomočjo danih iztočnic.

V zelenem območju je največ postavk slušnega in bralnega razumevanja, kar je v skladu s pričakovanji in z učnim načrtom, saj pouk tujega jezika na tej stopnji poteka predvsem s poslušanjem in posnemanjem. Učenci besedišče in jezikovne strukture najprej prepoznavajo s poslušanjem, nato z branjem in jih šele nato začnejo tudi uporabljati. Pri bralnem razumevanju so pokazali, da znajo poiskati prave podatke v besedilu. Pri tvorbnih nalogah so pokazali, da poznajo in znajo uporabiti besedišče na njim znano temo v preprosti povedi.

RUMENO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje bistva ter posameznih podrobnosti.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. in 7. postavko naloge povezovanja, kjer so s pomočjo nazornih ilustracij prepoznali informacije iz slišane besedila. Učenci, ki so uspešno rešili ti postavki, so pri 2. postavki povezali sličico (*Um halb acht kommt der Schulbus*) z uro 7:30, v 7. postavki pa sličico (*... um drei Uhr kommt meine Mutter nach Hause und kocht für uns.*) z uro 15:00. Rezultati kažejo, da učenci niso dovolj pozorno poslušali besedila.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. in 5. postavko naloge izbirnega tipa, kjer so morali izmed treh ponujenih rešitev izbrati pravilno. Ti dve postavki padeta v rumeno območje zato, ker je bilo potrebno zelo natančno poslušati telefonski pogovor. Pri 2. postavki so morali slišati, da je nakupovalno središče novo, pri 5. pa, da bo Meike šla v nakupovalno središče z drugo prijateljico.

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 2. in 3. postavko naloge dopolnjevanja. Gre za razumevanje besedila, vezanega na določeno temo, kjer so morali povedi dopolniti z ustrežno besedo in sicer Bruder v 1. postavki (*Nicola ist ihr Bruder.*), Goldfische v 2. postavki (*Maria mag Tiere. Sie hat zwei Goldfische.*) in englische Schule v 3. postavki (*Sie besucht die englische Schule und geht in die fünfte Klasse.*).

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1., 5. in 6. postavko. Gre za nalogo izbirnega tipa, kjer so se učenci odločali, ali je izjava pravilna ali napačna. Postavka pade v rumeno območje zato, ker gre za selektivno branje, pri katerem ne morejo rešitve preprosto prepisati iz naloge, ampak morajo razumeti parafrazirano izjavo.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 1. postavko naloge dopolnjevanja z naborom vprašalnic. Morali so razumeti poved in jo dopolniti. Pri tej postavki so morali vstaviti vprašalnico *Wo* v poved *__wohnt deine Oma?* na odgovor *In Stuttgart*.

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 1. in 3. postavko naloge dopolnjevanja z naborom besed iz okvirčka. Iz nabora besed so vstavljali pravilno rešitev v vrzeli besedila. Vrednotile so se samo popolnoma pravilno zapisane rešitve. Učenci, ki so uspešno rešili te postavke, so pravilno vstavili *scheint* in *schwimmen* v povedi *Die Sonne scheint*. in *Leute schwimmen und tauchen den ganzen Tag*. Na taksonomski ravni je to zahtevnejša naloga.

V rumenem območju je največ postavk iz bralnega razumevanja, kar priča o tem, da učenci znajo poiskati informacije, sklepati in izluščiti bistvo. Pri nalogah slušnega razumevanja učenci pokažejo, da znajo natančno poslušati besedilo na znano temo ter poiskati določene podatke in jih pri reševanju naloge uporabiti. Pri poznavanju in rabi jezika učenci pokažejo, da prepoznajo določene strukture in besedišče ter jih znajo uporabiti.

RDEČE OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo četrtino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega in iz rumenega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge:

A) SLUŠNO RAZUMEVANJE

Učenci poslušajo kratka besedila, sestavljena iz znanih informacij in s pisnimi dejavnostmi pokažejo razumevanje posameznih podrobnosti ter bistva.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 3. in 4. postavko naloge povezovanja, kjer so s pomočjo nazornih ilustracij prepoznali informacije iz slišane besedila. Učenci, ki so pravilno rešili ti postavki, so pravilno slišali in povezali sličico (*Um acht Uhr fangen wir an.*) z uro 8:00 ter sličico (*Bis zur großen Pause. Das ist immer um fünf nach halb zehn*) z uro 9:35. Učenci niso dovolj pozorno poslušali besedila.

C) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

Učenci poznajo in uporabljajo besedišče ter določene jezikovne strukture v sobesedilu.

1. naloga

Učenci so uspešno rešili 5. postavko naloge povezovanja. Določene izjave so morali povezati z ustrezno sličico. Vse izjave so iz izkustvenega sveta učencev. Učenci, ki so pravilno rešili to postavko, so pravilno povezali povedi *Unsere Klassenlehrerin ist heute nicht da. Sie ist krank*, s sličico.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 2., 3., 4. in 5. postavko naloge dopolnjevanja z naborom vprašalnic. Morali so razumeti poved in jo dopolniti z vprašalnicami: *Wann* (2. _____ *kommt deine Schwester? – Um 15.30 Uhr.*) *Wer* (3. _____ *hat einen Hund? – Kai und Niklas haben einen.*), *Wie* (4. _____ *lautet deine Handynummer? – 040 72 65 91.*) in *Woher* (5. _____ *kommt Hugo? – Aus Spanien.*).

3. naloga

Učenci so uspešno rešili 2. in 5. postavko naloge dopolnjevanja z naborom besed. Iz nabora besed so vstavljali pravilno rešitev v vrzeli besedila. Vrednotile so se samo popolnoma pravilno zapisane rešitve. Učenci, ki so pravilno rešili ti postavki, so pravilno vstavili *warm* v poved *Das Meer ist blau*, (2) _____ *und ganz sauber.* ter *Hause* v poved *Ich nehme Steine nach* (5) _____ *mit.* Na taksonomski ravni je to zahtevnejša naloga.

4. naloga

Učenci tvorijo krajše vodeno pisno besedilo na podlagi iztočnic.

Učenci so bili pri tvorbi nalogi uspešni pri kriteriju jezikovna pravilnost. Gre za nalogo, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila s pomočjo danih iztočnic.

Pri tvorbi nalogi v rdečem območju rezultati kažejo, da znajo učenci na podlagi slikovnih iztočnic jezikovno pravilno tvoriti in zapisati krajše preproste povedi na njim znano temo.

MODRO OBMOČJE

Učenci, katerih skupni dosežki pri nemščini določajo *zgornjo desetino dosežkov*, so poleg nalog iz zelenega, iz rumenega in iz rdečega območja v povprečju uspešno rešili še naslednje naloge:

B) BRALNO RAZUMEVANJE

Učenci berejo in razumejo na določeno temo vezano besedilo, ki komajda presega njihov besedni zaklad.

2. naloga

Učenci so uspešno rešili 4. postavko naloge izbirnega tipa. Gre za nalogo izbirnega tipa, kjer so se učenci odločali, ali je izjava pravilna ali napačna. Postavka pade v modro območje zato, ker gre za selektivno branje, pri katerem morajo razumeti parafrazirano izjavo.

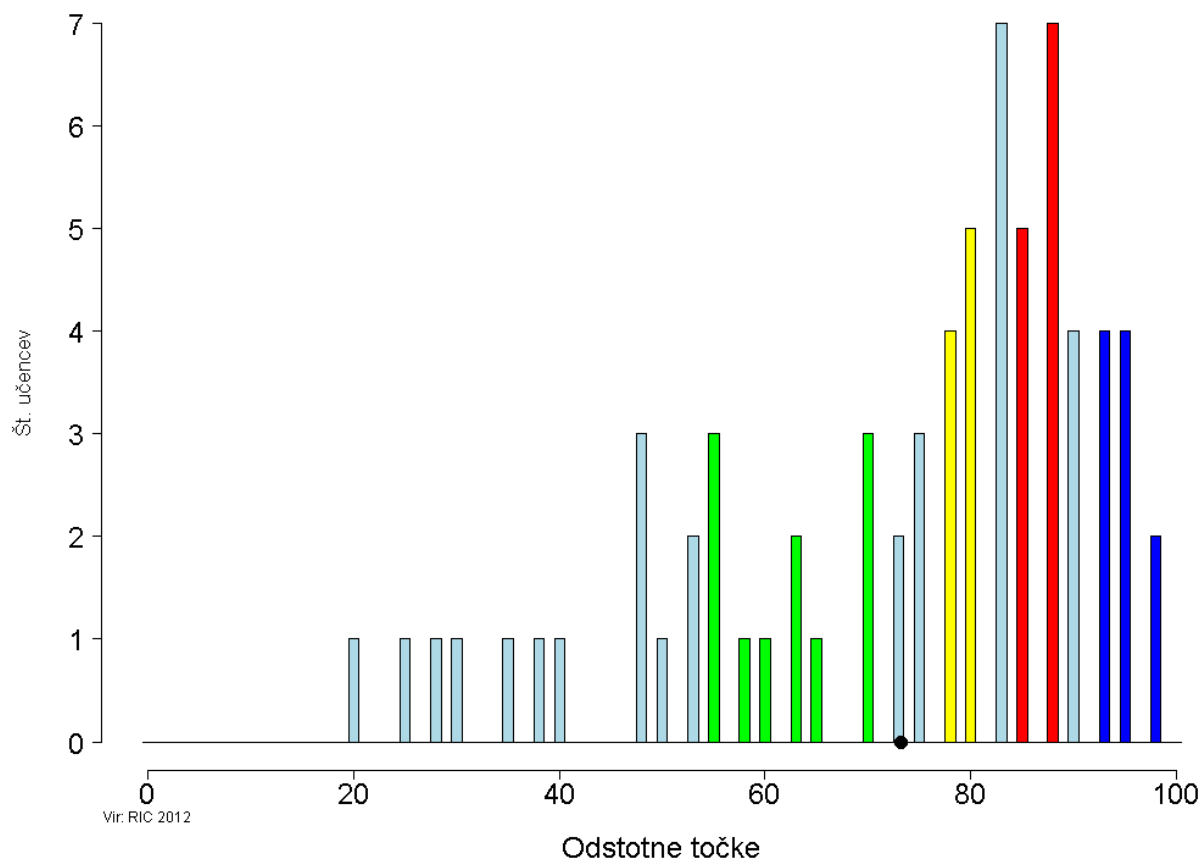
V modro območje pade samo ena postavka. Ta postavka je zahtevala natančno branje, rešitve pa ni bilo mogoče preprosto prepisati iz naloge, ampak je ta zahtevala sposobnost sklepanja in povezovanja. V besedilu Karsten pravi, da gre rad v park v dežju, ker je ob lepem vremenu tam preveč otrok. Učenci so morali prepoznati, da je rešitev *Wenn die Sonne scheint, geht Karsten gern in den Park* napačna. Sklepamo, da se večini učencev ni zdelo logično, da gre Karsten v dežju rad v park, besedila pa niso natančno prebrali.

Razporeditev dosežkov kaže, da so učenci najbolj uspešni pri slušnem in bralnem razumevanju, kar je v skladu z učnimi cilji na zgodnji stopnji. Prav tako rezultati kažejo, da so tipi nalog učencem znani in s tem niso imeli težav. Večina učencev prepozna besedišče. Več težav so imeli samo tam, kjer so morali bolj natančno poslušati oz. brati ter sklepati in povezovati. Zahtevnejša je bila tudi tvorba naloge, ki preverja sporazumevalno sposobnost učencev, učenci pa so imeli največ težav z jezikovno pravilnostjo.

Večina postavk v preizkusu (23) sodi v zeleno območje, 13 postavk v rumeno, v rdečem območju je 10 postavk (naloge slušnega razumevanja ter naloge poznavanja in rabe jezika), v modrem območju pa je le ena postavka iz naloge izbirnega tipa, ki je preverjala bralno razumevanje.

Razvijanje sporočilne sposobnosti je najpomembnejši cilj pouka nemščine na ravni zgodnjega učenja, kar upoštevamo tudi pri sestavi preizkusa znanja. Glede na cilj preverjanja ima vsaka naloga postavke, ki padejo vsaj v dve območji. Rezultati so pričakovani.

OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM PRI SLOVENŠČINI

Slika 5: Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NIS) (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=71)

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo spodnje četrte dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri šestih nalogah (naloge 1, 2, 3, 4, 5 in 6 – skupaj 11 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (nalogi 9 in 10 – skupaj 2 postavki) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: Največ je bilo nalog obkroževanja in alternativnega tipa, sledijo naloge kratkega odgovora in naloge dopolnjevanja.

Učenci:

- prepoznajo vrste besedila (**naloga 1.1**);
- vpisujejo bistvene podatke iz besedila – prepoznajo naslovnika (**nalogi 2.1 in 2.2**);
- poiščejo kraj in datum in ju prepíšejo (**naloga 3.1**);
- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih (**naloge 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1 in 6.2**);
- pravilno uporabijo končno ločilo – pravilno uporabijo piko (**naloga 9.2**);
- pravilno izberejo predlog – pravilno uporabijo predlog na (**naloga 10.1**).

Učenci prepoznajo podatke v neumetnostnem besedilu in uporabijo osnovna slovnična pravila.

Zgled:

5. Kaj je Mojca naročila babici in dedku?

Če je trditev pravilna, obkroži DA.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE.

a) Pijta dovolj tekočine.	DA	NE
b) Hodita po pločniku.	DA	NE
c) Jejta zdravo hrano.	DA	NE
č) Zvečer nosita kresničko.	DA	NE

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (naloge 1, 2 in 3 – skupaj 4 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (nalogi 6 in 7 – skupaj 2 postavki) pa smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V zelenem območju so bile naloge obkroževanja, kratkega odgovora in alternativnega tipa.

Učenci:

- prepoznajo književne osebe v besedilu (**nalogi 1.1 in 1.2**);
- odgovarjajo na vprašanja o bistvenih podatkih iz besedila (**nalogi 2.1 in 3.1**);
- razumejo prebrano besedilo – razumejo dobesedni prepis iz besedila (**nalogi 6.2 in 7.1**).

Učenci prepoznajo in razumejo osnovne podatke iz umetnostnega besedila.

Zgled:

1. Kdo nastopa v besedilu?

Odgovor napiši na črti.

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo med polovicama dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri treh nalogah (naloge 7, 8 in 9 – skupaj 5 postavk) smo preverjali miselne procese na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba), pri eni nalogi (naloga 12 – 2 postavki) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Vse naloge v rumenem območju so bile naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- uporabijo veliko začetnico (**nalogi 7.1 in 7.2**);
- določijo protipomenko (**nalogi 8.1 in 8.2**);
- pravilno uporabijo ločila – pravilno uporabijo vejico pri naštevanju (**naloga 9.1**);
- napišejo ustrezn datum v pismu (**naloga 12.2**);
- napišejo pozdrav na koncu pisma (**naloga 12.4**).

Učenci zanesljivo uporabijo osnovna slovnična pravila in vstavijo podatke v ponujeno neumetnostno besedilo.

Zgled:

7. V povedi spodaj poišči dve napaki in na črti napiši pravilno poved.

moj sošolec Lan se vozi v šolo s ptuja.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloge 4 – 3 postavke) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (nalogi 5 in 6 – skupaj 3 postavke) pa na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rumenem območju so bile naloge razvrščanja, alternativnega tipa in obkroževanja.

Učenci:

- zaznajo časovno zaporedje nizanja dogodkov – postavijo nekatere dogodke v ustrezno časovno zaporedje (**naloge 4.1, 4.3 in 4.4**);
- izberejo ustrezno vrsto umetnostnega besedila (**naloge 5.1**);
- razumejo prebrano besedilo (**nalogi 6.1 in 6.3**).

Učenci razumejo in uporabijo osnovne podatke iz umetnostnega besedila in znajo prebrano besedilo poimenovati.

Zgled:

5. Katere vrste je prebrano besedilo?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Basen.
- B Ljudska pravljica.
- C Dramsko besedilo.
- Č Pesem.

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 11 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja).

Tipi nalog: V rdečem območju je bila naloga obkroževanja.

Učenci:

- izberejo ustrezni nagovor (**naloga 11.1**).

Učenci razumejo strokovni izraz neumetnostnega besedila.

Zgled:

11. Katere besede v besedilu ustrezajo nagovoru?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A vajina vnukinja Mojca
- B Mislim na vaju,
- C Draga babica in dedek,
- Č Lep pozdrav,

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 4 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (naloga 7 – 1 postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba znanja) in pri eni nalogi (naloga 8 – 1 postavka) pa delovanje na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Naloge uvrščamo med naloge obkroževanja, razvrščanja in zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- zaznajo časovno zaporedje nizanja dogodkov – postavijo vse navedene dogodke v ustrezno časovno zaporedje (**naloga 4.2**);
- razumejo prebrano besedilo – razumejo povzetek besedila (**naloga 7.2**);
- oblikujejo svoje stališče do prebranega besedila in uporabijo dane besede – uporabijo besede v dveh povedih (**naloga 8.2**).

Učenci zanesljivo razumejo in uporabijo osnovne podatke iz umetnostnega besedila.

Zgled:

7. Zakaj so sinovi našli zaklad jeseni?

Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Oče ga je globoko zakopal.
- B Polje je obrodilo šele jeseni.
- C Poleti so bili na počitnicah.
- Č Zaklad je bil jesenski pridelek.
- D Sinovi so predolgo lenarili.

Opomba: V rdeče območje sodi odgovor Č, odgovor B pa sodi v zeleno območje.

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *zgornje desetine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 3 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (naloga 12 – 1 postavka) pa na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Nalogi sta bili nalogi kratkega odgovora.

Učenci:

- poiščejo kraj in datum in ju prepisejo – pravilno prepisejo iskane podatke (**naloga 3.2**);
- napišejo ustrezní nagovor v pismu (**naloga 12.3**).

Učenci so natančni pri zapisih iskanih podatkov in zanesljivo dopolnjujejo dano neumetnostno besedilo.

Zgled:

12. Izmisli si manjkajoče dele pisma, ki ga piše Rok staršem.

Manjkajoče dele pisma napiši na črte.

_____, _____

_____,

sporočam vama, da smo srečno prispeli v Izolo.
Imamo se zelo lepo. Sem v skupini rakcev. Učitelj me je pohvalil, da že dobro plavam. V sobi sem z Juretom in z Blažem. V petek zvečer bomo plesali.

_____.

vajin Rok

Opomba: V modro območje sodi zapis nagovora v pismu, zapis datuma in pozdrava v pismu sodi v rumeno območje, zapis kraja pa v območje nad modrim območjem.

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 8 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Znanje smo preverjali z nalogo zapisa kratkega odgovora.

Učenci:

- oblikujejo svoje stališče do prebranega besedila in uporabijo dane besede (naloga 8.1).

Učenci samostojno tvorijo novo besedilo.

Zgled:

8. Zakaj so sinovi iz prebranega besedila iz leta v leto srečno živeli?

Napiši dve povedi. Uporabi dve od spodaj naštetih besed:

pridelek, zemlja, delo.

Opomba: V modro območje sodi uporaba dveh od naštetih ključnih besed. Zapis dveh povedi pa se je uvrstil v rdeče območje.

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih niti učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 12 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na III. taksonomski stopnji (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog: Naloga je bila naloga kratkega odgovora.

Učenci so manj uspešni pri:

- zapisu ustreznega kraja v pismu (**naloga 12.1**).

Pri analizi nalog v območju nad modrim območjem lahko ugotovimo, da učenci ne upoštevajo vseh okoliščin danega neumetnostnega besedila.

Zgled:

12. Izmisli si manjkajoče dele pisma, ki ga piše Rok staršem.

Manjkajoče dele pisma napiši na črte.

_____ , _____

_____ ,

sporočam vama, da smo srečno prispeli v Izolo.
Imamo se zelo lepo. Sem v skupini rakcev. Učitelj me je pohvalil, da že dobro plavam. V sobi sem z Juretom in z Blažem. V petek zvečer bomo plesali.

_____ ,

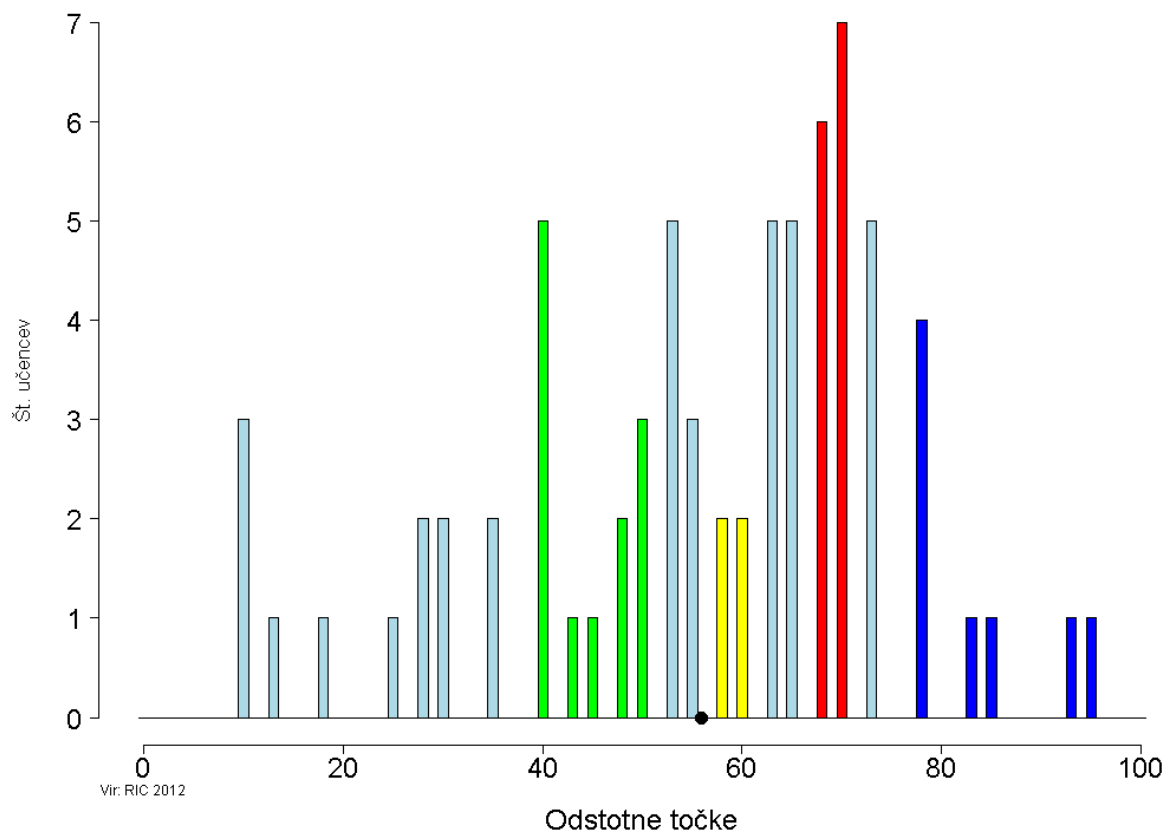
vajin Rok

Opomba: V modro območje sodi zapis nagovora v pismu, zapis datuma in pozdrava v pismu sodi v rumeno območje, zapis kraja pa v območje nad modrim območjem.

Umetnostno besedilo

V območje nad modrim območjem se ni uvrstila nobena naloga drugega dela preizkusa.

**OPISI DOSEŽKOV NPZ V PRILAGOJENEM IZOBRAŽEVALNEM
PROGRAMU Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM
PRI MATEMATIKI**

Slika 6: Porazdelitev točk pri predmetu MATEMATIKA (NIS) (NPZ, 2. obdobje, 2012, N=72)

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo spodnje četrtnine dosežkov.

Vsebine: Največ nalog zelenega območja je bilo s področja aritmetike (11 postavk), sledi 1 postavka, ki je preverjala znanje geometrije.

Taksonomske stopnje: Pri petih nalogah (naloge 1, 2, 3, 4 in 5 – skupaj 10 postavk) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri eni nalogi (naloge 7 – 2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba).

Tipi nalog: Vse naloge so bile naloge kratkega odgovora, razen ene naloge, ki je bila naloga povezovanja.

Učenci:

- se orientirajo v številski vrsti do 100 (**naloga 1.1**);
- se orientirajo v številski vrsti do 1000 (**naloga 1.2**);
- štejejo in pišejo števila do 1000 (**naloge 2.1, 2.2 in 2.3**);
- nadaljujejo naraščajoče zaporedje števil do 1000 – štejejo po 10 brez prehoda (**naloga 3.1**);
- nadaljujejo naraščajoče zaporedje števil do 1000 – štejejo po 1 s prehodom (**naloga 3.2**);
- nadaljujejo padajoče zaporedje števil do 1000 – štejejo po 1 brez prehoda (**naloga 3.3**);
- pisno seštevajo s prehodom do 100 (**naloga 4.1**);
- poimenujejo vrsto kota – poimenujejo ostri kot (**naloga 5.1**);
- delijo v okviru poštevance – delijo s številoma 6 in 9 (**nalogi 7.1 in 7.3**).

Učenci v zelenem območju imajo osnovno orientacijo v številski vrsti do 1000 in obvladajo osnovne računske postopke pri računanju do 100.

Zgled:

3. Nadaljuj dana zaporedja.

a)

700	710	720				
-----	-----	-----	--	--	--	--

b)

297	298	299				
-----	-----	-----	--	--	--	--

c)

839	838	837				
-----	-----	-----	--	--	--	--

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo med polovicama dosežkov.

Vsebine: V rumenem območju so prevladovale naloge aritmetike (7 postavk) pred nalogami geometrije (2 postavki) in pred nalogami merjenja (2 postavki).

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (nalogi 4 in 5 – skupaj 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in poznavanje) in pri šestih nalogah (naloge 6, 7, 8, 9, 10 in 11 – skupaj 9 postavk) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba).

Tipi nalog: V rumenem območju so bile naloge povezovanja in kratkih odgovorov in naloga, pri kateri so dali učenci slikovni odgovor.

Učenci:

- pisno seštevajo s prehodom do 1000 (**naloga 4.2**);
- poimenujejo vrsto kota – poimenuje topi kot (**naloga 5.3**);
- narišejo pravokotnico (**naloga 6.1**);
- delijo v okviru poštevance – delijo s številom 7 (**naloga 7.2**);
- izračunajo številski izraz – izračunajo sestavljeni računski izraz s seštevanjem in z množenjem do 1000 (**nalogi 8.1 in 8.2**);
- uporabijo pojem razlika – nastavijo račun odštevanja s prehodom do 1000 (**naloga 9.3**);
- pretvorijo sosednje dolžinske merske enote – pretvorijo metre v decimetre in decimetre v metre (**nalogi 10.1 in 10.2**);
- rešijo preprosto besedilno nalogo (**nalogi 11.1 in 11.2**).

Učenci v rumenem območju bolj zanesljivo izvajajo računske postopke seštevanja in deljenja do 100 in seštevanja do 1000 in poznajo osnovne pojme geometrije in merjenja.

Zgled:

11. Manca je stara 6 let. Brat Peter pa je star 3 krat toliko kakor Manca.
Koliko je star Peter?

Reševanje:

Odgovor: _____

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje četrtine dosežkov.

Vsebine: Vse naloge rdečega območja so bile s področja aritmetike (5 postavk).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 4 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje) in pri dveh nalogah (nalogi 8 in 9 – skupaj 4 postavke) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba).

Tipi nalog: Vse naloge rdečega območja so bile naloge kratkega odgovora.

Učenci:

- pisno odštevajo s prehodom do 100 (**naloga 4.3**);
- izračunajo številski izraz – nastavijo sestavljeni številski izraz z deljenjem in z odštevanjem do 1000 (**naloga 8.3**);
- uporabijo pojem količnik – nastavijo račun deljenja in ga izračunajo (**nalogi 9.1 in 9.2**);
- uporabijo pojem razlika – izračunajo nastavljeni račun odštevanja s prehodom do 1000 (**naloga 9.4**).

Učenci v rdečem območju izvajajo tudi računske postopke odštevanja s prehodom do 100 in do 1000 in izkazujejo uporabo osnovnih matematičnih pojmov.

Zgled:

9. Izračunaj.

a) Izračunaj količnik števil 20 in 4.

Reševanje:

Rešitev: _____

MODRO OBMOČJE

V modro območje sodijo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri matematiki določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Vsebine: Vsebinsko je modro območje zajemalo področje aritmetike (4 postavke), področje branja in uporabe podatkov (2 postavki) in področje merjenja (1 postavka).

Taksonomske stopnje: Pri dveh nalogah (nalogi 3 in 4 – skupaj 2 postavki) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri dveh nalogah (nalogi 8 in 10 – skupaj 2 postavki) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba) in pri dveh nalogah (nalogi 12 in 13 – skupaj 3 postavke) delovanje na III. taksonomski stopnji (analiza in sinteza).

Tipi nalog: Vse naloge so bile naloge kratkega odgovora.

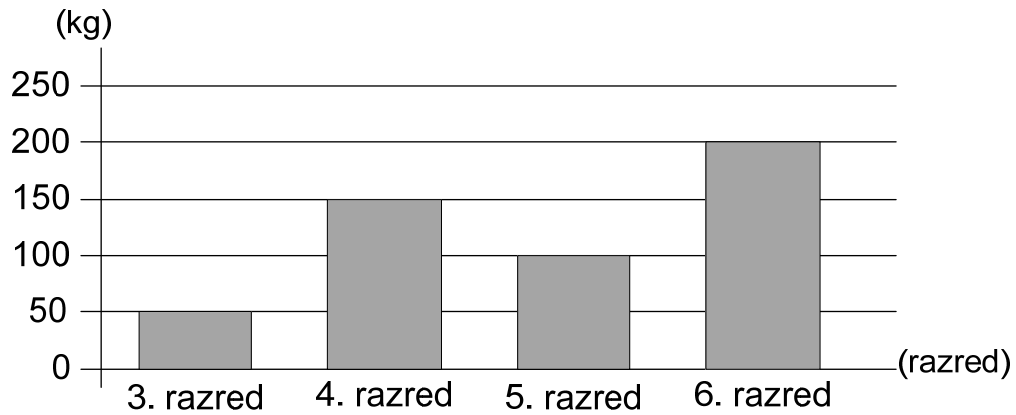
Učenci:

- nadaljujejo padajoče zaporedje števil do 1000 – štejejo po 10 s prehodom (**naloga 3.4**);
- pisno odštevajo s prehodom do 1000 (**naloga 4.4**);
- izračunajo številski izraz – izračunajo sestavljeni številski izraz z deljenjem in z odštevanjem do 1000 (**naloga 8.4**);
- pretvorijo merske enote – pretvorijo metre v centimetre (**naloga 10.3**);
- berejo podatke in jih uporabijo (**nalogi 12.1 in 12.2**);
- rešijo besedilno nalogo – napišejo prvi korak pri reševanju problemske naloge (**naloga 13.1**).

Učenci v modrem območju se dobro orientirajo v številski vrsti do 1000 in zanesljivo računajo s prehodom do 1000. Znajo brati matematične prikaze in uporabiti prikazane podatke in uspešno pretvarjajo osnovne dolžinske merske enote.

Zgled:

12. V osnovni šoli so zbirali star papir. Po razredih zbrane količine papirja so razvidne iz prikaza s stolpci. Z uporabo prikaza s stolpci odgovori na vprašanje spodaj.

Kateremu razredu manjka še 100 kg, da bo imel enako količino papirja kakor najboljši razred?

Reševanje:

Odgovor: _____

NAD MODRIM OBMOČJEM

V to območje sodijo naloge, ki jih niti učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65 % uspešnostjo.

Vsebine: Naloge so bile s področja aritmetike (3 postavke) in iz geometrije (2 postavki).

Taksonomske stopnje: Pri eni nalogi (naloga 5 – 1 postavka) smo preverjali uporabo miselnih procesov na I. taksonomski stopnji (znanje in prepoznavanje), pri eni nalogi (naloga 6 – 1 postavka) na II. taksonomski stopnji (razumevanje in uporaba) in pri eni nalogi (naloga 13 – 3 postavke) delovanje na III. taksonomski stopnji (analiza in sinteza).

Tipi nalog: Vse naloge so bile naloge kratkega odgovora, razen naloge, ki je zahtevala povezovanje.

Učenci so manj uspešni pri:

- poimenovanju vrste kota – pri razlikovanju kotov (**naloga 5.2**);
- označevanju pravokotnice (**naloga 6.2**);
- reševanju besedilne naloge – reševanju zahtevnejše sestavljene problemske besedilne naloge (**naloge 13.2, 13.3 in 13.4**).

Pri analizi nalog, ki so se uvrstile v območje nad modrim območjem, lahko ugotovimo, da je znanje učencev šablonsko in rutinsko. Matematičnega znanja ne prenašajo v nove situacije. Učenci izkazujejo togost pri branju in pri upoštevanju navodil.

Zgled:

13. V avtohiši načrtujejo prodajo 1000 avtomobilov v treh mesecih. Januarja so jih prodali 345, februarja pa 146 več kakor januarja.

Koliko avtomobilov morajo prodati marca, da bodo dosegli načrtovano prodajo 1000 avtomobilov?

Reševanje:

Odgovor: _____

Opomba: Prvi korak pri reševanju naloge sodi v modro območje, vsi nadaljnji koraki pa v območje nad modrim območjem.